

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Постановка проблеми. Відповідно до сучасних запитів практики дошкільної освіти та запровадження інклюзивної освіти, яка виступає як освітня парадигма, постає необхідність удосконалення професійної підготовки майбутніх вихователів до роботи в інклюзивному середовищі закладу дошкільної освіти.

У сучасній системі інклюзивної освіти чільне місце займає постать вихователя закладу дошкільної освіти, здатного проявляти розвинені особистісні, інтелектуальні та професійні якості в інноваційному освітньому просторі.

Важливою ланкою в системі практичної підготовки фахівців першого та другого (бакалаврського та магістерського) рівнів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності «Дошкільна освіта» є педагогічна практика. Погоджуємося, що проходження педагогічної практики в закладах дошкільної освіти, з одного боку, є необхідним засобом професійно-особистісного становлення майбутнього вихователя як компетентного фахівця, та з іншого, визначається показником готовності студентів до роботи в інклюзивному середовищі. Це надасть змогу студентам поглибити, вдосконалити та закріпити практичні уміння й навички, необхідні для подальшої професійної діяльності.

У контексті зазначеної проблеми вважаємо за необхідне звернутися до витоків нормативно-правової бази, а саме: законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про вищу освіту», Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти», проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації

діяльності інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр» та інших актів законодавства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зважаючи на модернізацію української освітньої системи та впровадження інклюзії як однієї з основних тенденцій розвитку освіти, вважаємо за потрібне зазначити, що розробленням цієї проблеми на теренах України займаються Т. Скрипник, А. Колупаєва, О. Гуренко, Т. Ілляшенко, Л. Міщик, М. Перфільєва та ін.; шляхів професійної підготовки майбутніх педагогів до роботи в умовах інклюзивної освіти досліджують О. Денисова, О. Мартинова, В. Понікарова, Н. Романович та ін.

Отже, вивчення нормативно-правових документів, науково-теоретичних, психологічних джерел та досвіду професійної підготовки фахівців до роботи в інклюзивному середовищі закладу дошкільної освіти дало змогу виокремити певні чинники:

- збільшення академічного компонента щодо формування професійної та інклюзивної компетентності майбутніх вихователів ЗДО, необхідних до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища;

- поглиблення, вдосконалення та закріплення практичних умінь і навичок студентів в установах, реабілітаційних та інклюзивно-ресурсних центрах.

Мета дослідження полягає в професійній підготовці студентів спеціальності «Дошкільна освіта» до роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища на основі вивчення досвіду роботи фахівців реабілітаційних та інклюзивно-ресурсних центрів.

Необхідно зазначити важливість та актуальність порушених питань. Зокрема, наголосити на доцільності вивчення роботи фахівців інклюзивно-ресурсних центрів Чернігова. Одним із важливих завдань практичної підготовки студентів вважаємо проходження студентами педагогічної практики в інклюзивно-ресурсному та реабілітаційному центрах.

Інклюзивно-ресурсний центр є установою, що утворюється з метою забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами віком від 2 до 18 років на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти, в тому числі у закладах професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладах освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти, шляхом проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини (комплексна оцінка), надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг та забезпечення їх системного кваліфікованого супроводу [2, с. 1-2].

Студент матиме змогу ознайомитися із комплексом реабілітаційних заходів, спрямованих фахівцями центру на профілактику та коригування порушень розвитку дитини з інвалідністю. А саме: медичної й фізичної реабілітації (консультації та огляди лікарів, заходи функціональної діагностики, фізіотерапевтичні процедури, робота кабінетів ЛФК), психологічної (психологічна діагностика особистості, корекція, психолого-профілактична та просвітницька робота), педагогічної й соціальної (заходи з педагогічної й соціальної реабілітації: ігротерапія, казкотерапія, заняття за методиками) тощо.

Висновки. Проблема необхідності удосконалення професійної підготовки майбутніх вихователів до роботи в інклюзивному середовищі закладу дошкільної освіти є досить актуальною для нашого дослідження, а сформульовані вищезазначені завдання окреслили напрямки подальшого дослідження.

Список використаних джерел:

1. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-012doshkilna-B.pdf> (дата звернення: 12.04.2020).
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF> (дата звернення: 15.04.2020).